

**К О Н В Е Н Ц И Ј А
ЗА**

**МЕЃУНАРОДНО ПРИЗНАВАЊЕ
НА ПРАВА НА ВОЗДУХОПЛОВИ**

ЗЕМАЈЌИ ПРЕДВИД дека Меѓународната конференција за цивилно воздухопловство, одржана во Чикаго во ноември-декември 1944, препорача благовремено усвојување на Конвенција за пренос на сопственоста на воздухоплови,

ЗЕМАЈЌИ ПРЕДВИД дека е многу пожелно во интерес на идниот растеж на меѓународното цивилно воздухопловство правата на воздухопловите да бидат меѓународно признати,

ДОЛУПОТПИШАНИТЕ, уредно овластени, **СЕ СОГЛАСИЈА**, во името на своите влади, **ЗА СЛЕДНОТО**:

Член I

(1) Договорните земји ги признаваат :

- (a) правата на сопственост на воздухоплови;**
- (b) правата за здобивање со воздухоплов по пат на набавка која вклучува сопственост на воздухопловот;**
- (c) правата на сопственост на воздухоплов со закуп во траење од шест или повеќе месеци;**
- (d) договорите за наем, хипотеките и сличните права на воздухоплови кои се склучени договорно како обезбедување на задолженоста;**

под услов ваквите права

(i) да биле конституирани согласно законот на договорната земја во којшто е регистриран воздухопловот во однос на националната припадност, во времето на нивното конституирање и

(ii) да се редовно внесени во регистрот на договорната земја во којшто воздухопловот е внесен во однос на националната припадност.

Редовноста на последователните регистрации кај различни договорни земји се определува во согласност со законот на државата кадешто воздухопловот бил регистриран во однос на

националната припадност во времето на секоја од овие регистрации.

(2) Ништо од оваа Конвенција нема да го спречи признавањето на кои било права на воздухоплови согласно законот на која било договорна земја, но договорните земји нема да прифатат ниту признаат кое било право како приоритетно во однос на правата споменати во став (1) од овој член.

Член II

(1) Сите податоци во врска со даден воздухоплов мораат да се појават во истиот документ.

(2) Доколку поинаку не се бара со оваа Конвенција, ефектите на регистрацијата на кое било од правата споменати во член I, став (1), во однос на трети лица се определуваат согласно законот на договорната земја кадешто тоа е регистрирано.

(3) Договорна земја може да забрани регистрација на кое било право кое фактички не може да биде дадено согласно нејзиниот национален закон.

Член III

(1) Адресата на надлежниот орган за водење на евиденцијата мора да биде прикажана на секое уверение за регистрација на воздухоплов во врска со националната припадност.

(2) Секое лице има право да прима од надлежниот орган заверени копии или извадоци од регистрирани делови. Овие копии или извадоци претставуваат доказ *prima facie* за содржината на документот.

(3) Доколку законот на една договорна земја дозволува барањето за регистрација да има исто дејство како регистрацијата, тоа има исто дејство во однос на оваа Конвенција. Во тој случај, се изготвува соодветен пропис кој обезбедува ваквиот документ да биде достапен за јавноста.

(4) За услугите извршени од страна на органот кој ја одржува води документацијата истиот може да бара умерени такси.

Член IV

(1) Во случај на секакви побарувања во врска со:

(a) надоместок заради спасување на воздухоплов, или

(b) вонредни трошоци кои се неопходни за заштита на местото на несреќата

да побараат, согласно законот на договорната земја каде што било вршено спасување или заштита на местото на несреќата, право на плаќање надоместок за воздухопловот, а ова право се признава од страна на договорните земји и има приоритет во однос на другите права поврзани со воздухопловот.

(2) Правата од став (1) се задоволуваат по обратен ред од датумите на инцидентите од коишто тие произлегле.

(3) Секое од споменатите права може во рок од три месеци од датумот на вршењето на спасувањето односно заштитувањето на местото на несреќата да биде внесено во евиденцијата.

(4) Споменатите права нема да бидат признавани од страна на другите договорни земји по истекот на трите месеци од став (3) освен ако во тој период,

(a) правото било внесено во евиденцијата согласно став (3), и

(b) сумата била договорена или била поведена судска постапка за правото. Во врска со судската постапка, судот ги определува причините заради коишто може да биде прекинат или одложен периодот од три месеци.

(5) Овој член се применува без повреда на одредбите од член I, став (2).

Член V

Приоритетот на правото споменато во член I, став (d), ги опфаќа сите суми кои со него се заштитуваат. Сепак, износот на каматата не смее да биде поголем од оној кој бил пресметуван во периодот од три години пред извршната постапка заедно со оној износ кој бил пресметуван во времето на извршната постапка.

Член VI

Во случај на конфискација или продажба на воздухоплов со лицитација или на кое било право во врска со него, договорните земји нема да имаат обврска да признаат во однос на корисникот на конфискацијата или извршниот корисник односно купувач, кое било право од член I, став (1), или пренос на вакво право, доколку е засновано или остварено со знаење за продажбата или за продажбата со лицитација на лицето против коешто е поведена постапката.

Член VII

(1) Постапката на продажба на воздухоплов со лицитација се определува со законот на договорната земја каде што се врши продажбата.

(2) Сепак, треба да бидат запазени следниве услови:

(a) Датумот и местото на продажбата треба да бидат определени најмалку шест недели порано.

(b) Извршниот корисник му поднесува на судот или на друг надлежен орган заверен извадок од евиденцијата во врска со воздухопловот. Тој јавно ја објавува продажбата на местото на регистрација на воздухопловот во однос на неговата национална припадност, согласно тамошниот важечки закон, најмалку еден месец пред определениот датум и истовремено со препорачано писмо, по можност авионско, ги известува регистрираниот сопственик и носителите на регистрираните права на воздухопловот како и на правата внесени во евиденцијата согласно член IV, став (3), на адресите внесени во евиденцијата.

(3) Последиците од неможноста да се исполнат барањата од став (2) се регулираат со законот на договорната земја каде што се врши продажбата. Но, секоја продажба која е противречна на условите од тој став, може да се поништи по барање поднесено во рок од шест месеци од датумот на продажбата од страна на кое било лице кое претрпело штета како резултат на ваквата противречност.

(4) Ниедна продажба со лицитација не може да се заклучи доколку сите приоритетни права во однос на побарувањето на извршниот корисник, а кои се утврдени од страна на надлежниот орган, не се опфатени со продажната постапка или земени предвид од страна на набавувачот.

(5) Кога е нанесена телесна повреда на лица или штета на имот на почвата на договорната земја каде што се врши продажбата од страна на воздухоплов кој е подложен на кое било од правата споменати во член I, а кои се обезбедување за задолженост, доколку не е обезбедено соодветно и правосилно осигурување од страна на земјата или осигурување прифатено во која било земја, односно во име на операторот, со кое се опфатени телесни повреди и штети, националниот закон на оваа договорна земја може да обезбеди во случај на грабнување на ваков воздухоплов или кој било друг воздухоплов кој е во сопственост на истото лице и е оптоварен со кое било слично право на коешто е носител истиот корисник да гласи:

(a) дека одредбите од став (4) погоре нема да имаат никакво дејство во однос на лицето кое претрпело ваква телесна повреда или штета односно неговиот претставник доколку е тој извршен корисник;

(b) дека кое било право на кое се однесува член I, а кое претставува обезбедување на задолженост со која е оптоварен

воздухопловот, не може да се користи во однос на кое било лице кое претрпело ваква телесна повреда или штета, односно неговиот претставник во висина на сума која одговара на 80% од продажната цена.

Недостасува пасос во англискиот оригинал.

Во отсуство на друго ограничување кое е утврдено со законот на договорната земја, тогаш кога се врши продажба со лицитација, осигурувањето се смета за соодветно во рамките на значењето на овој став доколку износот на осигурувањето одговара на вредноста на нов воздухоплов како оној кој е предмет на лицитацијата.

(6) Трошоците кои законски се наплатливи согласно законот на договорната земја кадешто се врши продажбата, а коишто се договорени заради заеднички интерес на корисниците во текот на постапката која води до продажба, се исплаќаат од приходот на продажбата, пред сите други побарувања, вклучувајќи ги оние опфатени со член IV.

Член VIII

Продажбата на воздухоплов со лицитација согласно одредбите од член VII има дејство на пренос на сопственоста за оној воздухоплов кој е ослободен од сите права кои не се земени предвид од страна на купувачот.

Член IX

Со исклучок на продажба со лицитација согласно одредбите од член VII, не може да се прави никаков пренос на воздухоплов од националниот регистер или евиденцијата на договорната земја во таква документација на друга договорна земја, освен во случајот кога сите носители на регистрирани права биле задоволени или согласни за преносот.

Член X

(1) Доколку регистрирано право на воздухоплов со карактеристики утврдени во член 1, а коешто е во функција на обезбедување на плаќањето на долгот, се проширува, согласно законот на договорната земја кадешто е регистриран воздухопловот, на резервните делови коишто се чуваат на одредено место или места, ваквото право се признава од страна на сите договорни земји, доколку резервните делови остануваат на местото или местата кои се определени, под услов да е јавно огласен описот на правото, името и адресата на носителот на правото и документот во којшто истото е регистрирано, со цел да бидат известени трети лица дека се опфатени и резервни делови.

(2) Евиденцијата се дополнува со изјава која го содржи карактерот и приближниот број на овие резервни делови. Овие делови можат да се заменат со слични делови без влијание на правото на корисникот.

(3) Одредбите од член VII, ставови (1) и (4) и член VIII се применуваат за продажбата на резервни делови со лицитација. Сепак, во случаите кога извршниот корисник е необезбеден, при примената на став 4 од член VII за ваква продажба, се толкува така да дозволува продажбата да се врши ако е примена понуда во износ кој не е помал од две третини од вредноста на резервните делови, а истиот е утврден од страна на стручњаци кои се назначени од органот кој е надлежен за продажбата. Исто така, при дистрибуцијата во текот на постапката на продажбата, надлежниот орган може, заради задоволување на побарувањето на корисникот, да ја ограничи сумата која се исплаќа на носителите на претходните права на две третини од приходот од продажбата по покривањето на трошоците на кои се однесува член VII, став (6).

(4) За целите на овој член, терминот “резервни делови” означува делови од воздухоплов, мотори, елиси, радио станица, инструменти, направи, уреди, делови за сите госреспоменати и воопшто за кои било други предмети од каков и да е опис кои се чуваат за инсталирање во воздухоплов како замена за изабените делови.

Член XI

(1) Одредбите од оваа Конвенција во секоја договорна земја се применуваат за сите воздухоплови кои во однос на националната припадност се регистрирани во друга договорна земја.

(2) Секоја договорна земја исто така ги применува на воздухопловите кои таму се регистрирани во однос на националната припадност:

(a) одредбите од членовите II, III, IX, и

(b) одредбите од член IV, со исклучок на случаите кога операциите на спасување или заштитување на местото на несреќата биле извршени на самата нејзина територија.

Член XII

Ништо од оваа Конвенција нема да го повреди правото на која било договорна земја да ги примени своите национални права врз

воздухоплов, а кои се однесуваат на влегувањето во земјата, царината или воздушната пловидба.

Член XIII

Оваа Конвенција не се применува за воздухоплови кои се користат за воени, царински и полициски намени.

Член XIV

За целите на оваа Конвенција, надлежните судски и административни органи на договорните земји можат, доколку не постои противречна одредба во нивниот национален закон, меѓусебе директно да се договараат.

Член XV

Договорните земји преземаат мерки какви што се неопходни за исполнување на одредбите од оваа Конвенција и за истите го известуваат генералниот секретар на Меѓународната организација за цивилно воздухопловство.

Член XVI

За целите на оваа Конвенција, терминот “воздухоплов” ги вклучува структурата, моторите, елисите, радио станицата и сите други предмети кои се за користење во воздухопловот, без разлика дали се во него инсталирани или се привремено одделени од него.

Член XVII

Тогаш кога се води одделен регистер на воздухопловите во однос на националната припадност на која било територија за чиешто односи со странство е одговорна една договорна земја, поврзаноста на оваа Конвенција во однос на законот на договорната земја се смета како поврзаност со законот на таа територија.

Член XVIII

Оваа Конвенција е отворена за потпишување до нејзиното влегување во сила согласно одредбите од член XX.

Член XIX

(1) Оваа Конвенција е подложна на ратификација од страна на земјите потписнички.

(2) Инструментите за ратификација се депонираат во архивата на Меѓународната организација за цивилно воздухопловство, која од своја страна ги известува сите земји потписничка односно пристапнички за датумот на депонирањето на истите.

Член XX

(1) Веднаш штом две земји потписнички ги депонирале своите инструменти за ратификација на оваа Конвенција, таа меѓу нив стапува во сила на деведесеттиот ден од датумот на депонирањето на вториот инструмент за ратификација. Таа влегува во сила за секоја земја која го депонирала својот инструмент за ратификација по тој датум, на деведесеттиот ден по депонирањето на својот инструмент за ратификација.

(2) Меѓународната организација за цивилно воздухопловство ја известува секоја земја потписничка за датумот на којшто оваа Конвенција влегува во сила.

(3) Веднаш по влегувањето во сила на оваа Конвенција, таа се регистрира во Обединетите нации од страна на генералниот секретар на Меѓународната организација за цивилно воздухопловство.

Член XXI

(1) По влегувањето во сила на оваа Конвенција таа е отворена за пристапување од страна на земјите кои не се потписнички.

(2) Пристапувањето се врши со депонирање на инструмент за пристапување во архивата на Меѓународната организација за цивилно воздухопловство којашто ги известува сите земји потписнички и пристапнички за датумот на депонирање на истиот.

(3) Пристапувањето станува правосилно од деведесеттиот ден по датумот на депонирањето на инструментот за пристапување во архивата на Меѓународната организација за цивилно воздухопловство.

Член XXII

(1) Секоја договорна земја може да ја откаже оваа Конвенција по пат на писмено известување за истото до Меѓународната организација за цивилно воздухопловство која, пак, од своја страна ги известува сите земји потписнички и пристапнички за датумот на приемот на ваквото известување.

(2) Откажувањето станува правосилно шест месеци по датумот на приемот на известувањето за откажувањето во Меѓународната организација за цивилно воздухопловство.

Член XXIII

(1) Секоја земја може во времето на депонирањето на своите инструменти за ратификација или пристапување да се изјасни дека нејзиното пристапување на оваа Конвенција не важи на која било една или повеќе од странските територии за коишто е одговорна оваа земја.

(2) Меѓународната организација за цивилно воздухопловство ги известува сите земји потписнички и пристапнички за секое вакво изјаснување.

(3) Со исклучок на териториите во однос на коишто е направено изјаснувањето согласно став (1) од овој член, оваа Конвенција се применува за сите територии за коишто врски со странство е одговорна договорна земја.

(4) Секоја земја може поединечно да ѝ пристапи на оваа Конвенција во името на сите или на која било од териториите во однос на кои се изјаснила согласно став (1) од овој член, а одредбите од ставовите (2) и (3) од член XXI се применуваат за ваквото пристапување.

(5) Секоја договорна земја може да се откаже од оваа Конвенција согласно одредбите од член XXII, поединечно за сите или за која било од териториите за коишто односи со странство оваа земја е одговорна.

КАКО ПОТВРДА НА ИСТОТО долупотпишаните овластеници, уредно овластени, ја потпишаа оваа Конвенција.

ПОДГОТВЕНА во Женева на деветнаесеттиот ден од месецот јуни, во годината илјада девет стотини четириесет и осма на англиски, француски и шпански јазик, при што секој од овие текстови е со подеднаква веродостојност.

Оваа Конвенција се депонира во архивата на Меѓународната организација за цивилно воздухопловство кадешто останува отворена за потпишување согласно член XVIII.

